

POSEBNE TEME ZA 2018/19.

Na Samitu o održivom razvoju 2015. godine, države članice Ujedinjenih nacija usvojile su Program održivog razvoja do 2030. godine, koji sadrži 17 ciljeva održivog razvoja radi iskorjenjivanja siromaštva, borbe protiv neravnopravnosti i nepravde i rješavanje pitanja klimatskih promjena.

12 ODGOVORNA
POTROŠNJA I
PROIZVODNJA

Tema za školsku 2018/19. godinu biće jedan od ciljeva "Održiva potrošnja i proizvodnja".

Pristigli radovi na tu temu učestvoće ravnopravno u takmičenju sa ostalim radovima, ali će biti vrednovani i kao zasebna tematska kategorija.

Ekoreporter analiziraju probleme i pojave u lokalnoj sredini, školi ili porodici u pogledu održivog upravljanja i efikasnog korišćenja prirodnih resursa.

Postaju svjesni uticaja svog ličnog ili porodičnog stila života odnosno svoje škole i lokalne zajednice na okruženje. ■

„Eko škole”, jedan od pet programa Fondacije za ekološku edukaciju (FEE), omogućavaju implementaciju Agende 21 u obrazovnim ustanovama i njihovim lokalnim zajednicama. Zasniva se na sljedećim principima: podizanje ekološke svijesti kod učenika i ostalih zainteresovanih strana za program, upoznavanje i rješavanje problema vezanih za životnu sredinu i održivi razvoj u ustanovama i na lokalnom nivou (učenje i sprovođenje praktičnih akcija) te uspostavljanje integrisanog sistema za ekološko upravljanje u školama i vrtićima.

Eco-Schools

Od školske 2016/17. godine, ovaj program u Crnoj Gori sprovodi Zavod za školstvo. U pilot i redovnoj fazi se nalazi preko 50 obrazovnih institucija pa se pozivaju mladi eko-reporteri iz tih ustanova da izvještavaju o raznim aktivnostima za ispunjavanje uslova i dobijanje simbola "zelena zastava".

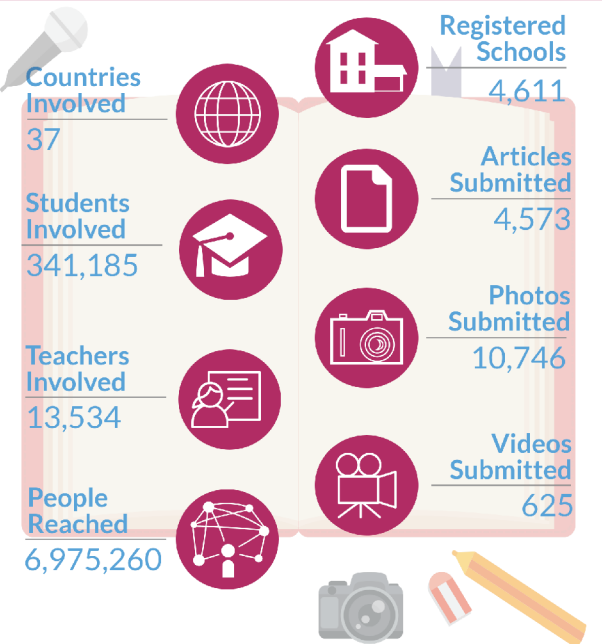
Pristigli radovi na temu "Eko-škole" učestvoće u takmičenju sa ostalim radovima, ali će biti vrednovani i kao zasebna kategorija. ■

Konkurs "Young reporters for the environment" opet ima tri teme međunarodne saradnje za učesnike 11-25 godina: "Održivi gradovi i zajednice", "Održiva potrošnja i proizvodnja" i "Očuvanje klime". U pitanju su ciljevi 11, 12 i 13 sa liste Ciljeva održivog razvoja UN do 2030. godine. Ovo podrazumijeva saradnju škola iz dvije zemlje i izradu zajedničke fotografije, fotopriče ili videa na engleskom. ■

Young Reporters for the Environment

STATS AND FIGURES FOR 2018

Na Svjetski dan zaštite životne sredine 5. juna 2018. Fondacija za ekološku edukaciju (FEE) proglasila je najbolje na međunarodnom konkursu "Young reporters for the Environment" (Mladi ekoreporter).

Ukupno je nagradjeno po 7 fotografija i video radova te 8 članaka. Pobjednike je između 178 radova iz 30 zemalja odabrao žiri u kome su bili predstavnici više novinarskih organizacija i institucija za obrazovanje o održivom razvoju.

Na takmicenje u Kopenhagen iz naše zemlje poslato je sedam radova (dva članka, tri fotografije i dva video rada u tri starosne kategorije), a drugu nagradu u kategoriji članaka (11-15 godina) osvojili su Nikola Kovac i Nikolina Nikolic (OŠ „Narodni heroj Savo Ilic“, Dobrota) za tekst "Vila Alkima ceka zlatnu ladju". Mentor je bila prof. Aleksandra Sindik.

Nagradjenim uenicima su urucene međunarodne diplome 5. juna na svečanosti podizanja Plave zastavice na plaži Kamenovo. Zanimljivo je da je ovaj rad Nikole i Nikoline pobjedio i u glasanju posjetilaca sajta www.mladi-ekoreporter.org.me osvojivši 59% glasova u svojoj kategoriji.

Na konkurs u Crnoj Gori je stiglo preko 400 radova iz 18 srednjih i 30 osnovnih škola. U pripremi je pomagalo 67 profesora mentora.

www.mladi-ekoreporter.org.me

nacionalni koordinator: Saša Karajović (069 05 05 44) sasha.karajovic@gmail.com
Benovo 36, 85 330 Kotor ..... IT podrška: Petar Đurić, logistika: Janko Poček

NEWSLETTER

2018/19

Mladi eko-reporteri u Crnoj Gori

u ovom broju:

- najava programa za mlade ekoreportere u školskoj 2018/19.
- posebne teme na nacionalnom i međunarodnom konkursu
- savjeti žirija za učesnike i mentore za pripremu radova
- pravila za učešće na nacionalnom konkursu na ekoreportere
- osvrt na mlade ekoreportere u protekloj školskoj godini

TEMA 2018/19: ODRŽIVA POTROŠNJA I PROIZVODNJA

NVO "EKOM - Udruženje za ekološki konsalting u Crnoj Gori" od 5. novembra 2018. godine pokrenula je dvanaestu sezonu programa "Mladi ekoreporter" (Young Reporters for the Environment) Fondacije za ekološku edukaciju (FEE).

Mladi eko-reporteri će od novembra 2018. do početka marta 2019. godine analizirati ekološku situaciju u svojoj sredini. Kroz svoje radove (fotografije, članke ili video klipove) ukazaće na razmjere problema ali i na moguća rješenja. Posebna tema je "Održiva potrošnja i proizvodnja", što je jedan od 17 ciljeva održivog razvoja UN do 2030. Pristigle radove ocjenjivaće nacionalni žiri, a pobjednici će se takmičiti i na međunarodnom konkursu u maju 2019. godine.

Mladi eko-reporteri (Young Reporters for the Environment) je jedan od pet programa Fondacije za ekološku edukaciju (FEE), koji je osmišljen za mlade od 11 do 25 godina.

NVO "EKOM - Udruženje za ekološki konsalting u Crnoj Gori", kao punopravni član FEE, od 2008. godine organizuje program Mladi ekoreporter u našoj zemlji.

Ko može da učestvuje na konkursu?

Da biste učestvovali na konkursu morate da imate između 11 i 25 godina, što znači da ste učenici VI, VII, VIII i IX razreda osnovnih škola, srednjoškolci kao i studenti.

Koje su vrste radova?

Vaše vidjenje ekološkog problema i njegovog rješenja može se predati u vidu: članka, fotografije ili video rada. Pratite uputstva iz Priručnika za učesnike i mentore, kao i pratećih filmova (www.mladi-ekoreporter.org.me).

Kako da učestvujete na konkursu?

Učesnici mogu da rade individualno ili u grupama, ali tako da na izradi fotografije može biti samo jedan, na članku do dva, a na video klipu do tri učesnika. Pojedinač / tim može da učestvuje u izradi po jednog članka, video rada i fotografije. Radovi se šalju na adresu: mladi.ekoreporter@gmail.com.

Kako se ocjenjuju radovi?

Radovi će se ocjenjivati po kategorijama (članak, fotografija i video rad) i po starosnim grupama učesnika: 11-14, 15-18 i 19-25 godina. Zato je neophodna informacija o starosti učesnika na dan kada je njegov rad prijavljen za nacionalno takmičenje (**krajnji rok je 04. mart 2019. godine**). Svi autori u timu, mora da budu u istoj starosnoj kategoriji.

Koje su nagrade na konkursu?

Za najbolje su predviđene **prigodne nagrade** (usb stikovi, sd memorijske kartice ...). Posebno će biti nagrađeni najbolji radovi na dvije teme "Održiva potrošnja i proizvodnja" i "Eko-škola". Najbolji radovi na nacionalnom nivou, koji zadovolje kriterijume konkursa "Young reporters for the environment", biće poslani na ovo međunarodno takmičenje, gdje ukoliko osvoje prvo mjesto dobijaju plaketu kao i publikovanje na portalu https://medium.com/@yre_int.

Ključni datumi konkursa?

od novembra 2018. do početka marta 2019: istraživanje mladih eko-reportera ekoloških problema u svom okruženju; izrada reportaža, fotografija, članka, video radova ...
do 04. marta 2019: predaja radova isključivo putem e-maila
22. aprila 2019: na Dan planete Zemlje proglašenje svih nacionalnih pobjednika konkursa po kategorijama
5. juna 2019: na Svjetski dan zaštite životne sredine proglašenje pobjednika međunarodnog konkursa YRE 2019.

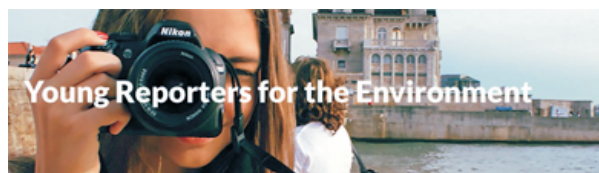
SAVJETI ZA PRIPREMU RADOVA

Pedro Marcelino iz Portugala, nekadašnji mladi eko-reporter i član žirija je pripremio priručnik za učesnike i mentore.

Prevod priručnika i video priloga za Crnu Goru pripremila je NVO "EKOM" operater programa, koja ih je postavila na svoj sajt: www.mladi-ekoreporter.org.me

Video vodiči za pripremu članaka, fotografija i klipova
YRE Video tutorials
Writing - Photography - Video
<http://www.yre.global/video-tutorials/>

UTISCI ČLANOVA ŽIRIJA U 2018. GODINI I SAVJETI ZA PRIPREMU RADOVA

Članak

- Izveštaje o aktivnostima škole sa opisima "mi / ja sam to uradio ..." treba izbjegavati. Pokušajte uvijek da pišete članke kao narator tj. u trećem licu.
- Treba intervjuisati različite ljude koji će pružiti različita mišljenja. Treba izbjegavati jednostrane priče.
- Izbjegavajte gramatičke i pravopisne greške - to znači puno za ukupni utisak.

Fotografija

- Fotografije moraju da same pričaju priču.
- Trebalo bi uložiti više truda u snimanje zanimljivih fotografija.
- Komentar ispod fotografija treba da uključuje podatak gdje je ona snimljena.
- Pokušajte da komentar bude kratak tako da da osnovni kontekst.

Video

- Ton je jedan od najvažnijih elemenata video rada. Potrudite se da su intervjui jasni bez ometajućih zvukova iz pozadine.

Opšte preporuke

- Rad može biti posvećen bilo kom od 17 ciljeva održivog razvoja, ali ako je u pitanju neki društveni ili ekonomski, svakako je neophodan ekološki ugao.
- Analiza konkretnih lokalnih pitanja i tema je poželjna. Izbjegavajte opšta pitanja kao "klimatske promjene" bez povezivanja sa lokalnim pristupom.
- Imajte na umu da bi ovo trebalo da budu učenički / studentski radovi sa ograničenom spoljnom profesionalnom pomoći.
- Studenti bi trebalo da istražuju probleme na terenu, a ne samo na osnovu online informacija.

PRAVILA ZA PRIPREMU RADOVA

METODOLOGIJA IZRADE RADA

- istražiti i identifikovati lokalne probleme i njihove uzroke
- sprovesti istraživanja i intervjue u lokalnim zajednicama kako bi se došlo adekvatnog rješenja
- koristiti pouzdane informacije kako bi se prikazao problem i obradio preko članka, fotografije ili video rada
- podijeliti rad sa lokalnom javnosti putem različitih medijskih platformi

Članci ne smiju prelaziti 1.000 riječi. Mogu sadržati ilustracije i fotografije. Za sve ilustracije i fotografije koje nisu originalne obavezno navesti izvore. Preporučuje se naslov sa ne više od 140 slova, koji je kompatibilan Twitter-u. Članak može imati do tri fotografije, sa komentarima ispod fotke sa maksimalno 20 riječi u svakom. Članci moraju biti poslani digitalno kao Microsoft Word dokument. Originalne fotografije dostaviti odvojeno, prateći uputstva za njihovu izradu u nastavku.

Može se dostaviti samo jedna fotografija u konkursnom radu.

Fotografija može biti dokumentarna ("reportage") ili eksperimentalna ("campaign"). Prva vrsta se odnosi na fotografije koje prikazuju neki realni događaj ili momenat iz prirode, dok se druga vrsta odnosi na kampanje i može biti "režirana". Fotografski radovi moraju imati naslov (ne više od 140 slova). Fotografije (naročito dokumentarne) treba da imaju i kratak komentar - tekst do 100 riječi u kojem se objašnjava veza sa ekološkom temom i/ili rješenje problema ili pitanja. Fotografije moraju biti dostavljene digitalno sa rezolucijom 150-300 dpi, u jpg, png, tif ili gif formatu.

Video mora biti do 3 minuta! (uključujući najavnu i odjavnu špicu).

Video može biti mini dokumentarac, urađen u stilu izvještaja sa nekog događaja ili intervjua ("reportage") odnosno saopštenja za javnost ("campaign"). Video mora imati naslov kompatibilan Twitter-u (ne više od 140 slova).

Formati video radova moraju biti u skladu sa smjernicama formata YouTube: MPEG4, MOV, AVI, MPEGPS, WMV, FLV...

Zabranjeno je korišćenje muzike koja je zaštićena autorskim pravima (moguća diskvalifikacija). Nije dozvoljeno korišćenje prateće muzike kod dokumentarnih video radova!

